

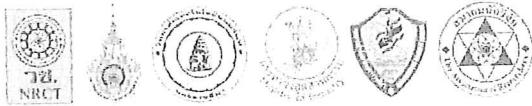
การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ
วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ครั้งที่ ๑
“การวิจัยเพื่อการพัฒนา เพย์แพร์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม”
The 1st National Conference on Research for Development,
Dissemination and Modern Technology Relaying to Society
Phanomwan College of Technology

16-17 กรกฎาคม 2559
ณ โรงแรมสีมาราณี นครราชสีมา

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลลีลาฯ
กระทรวงอุตสาหกรรม
หอการค้าจังหวัดนครราชสีมา
สมาคมนักวิจัย

กลุ่มวิชาที่นำเสนอผลงานวิจัยทั้งภาคบรรยายและภาคโปสเทอร์

- กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และ เศรษฐศาสตร์
- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เมยแพร์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม
The 1st National Conference on Research for Development Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
เรื่อง ผู้ทรงคุณวุฒิได้อ่านบทความ
ระดับชาติ ครั้งที่ 1
“การวิจัยเพื่อการพัฒนา เมยแพร์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม”

ณ โรงแรมสีมาธานี จ.นครราชสีมา

Phanomwan College of Technology

The 1st National Conference on Research for Development,
Dissemination and Modern Technology Relay to Society

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์กำหนดให้มีการจัดการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ “การวิจัยเพื่อการพัฒนา เมยแพร์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม” ประกอบด้วย

3. งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์(Humanities, Social Sciences and Economics)

4. งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology)

จึงกำหนดจัดขึ้น ในวันที่ 16-17 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เวลา 08.00 – 18.00 น. ณ โรงแรมสีมาธานี เพื่อให้การจัดการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติดังกล่าว ผู้ทรงคุณวุฒิได้อ่านบทความ ดังต่อไปนี้
ผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความ

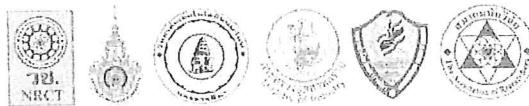
ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. ศาสตราจารย์.ดร.นพ.รัมย์ทิวัตศ์ นราธัตనวันชัย	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
2. รองศาสตราจารย์ ดร.พิพัฒน์ ออมดญาดา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ขันติโนมล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี รอดจากภัย	มหาวิทยาลัยบูรพา
5. ดร.ภก.กานต์ วงศ์ศุภสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
6. ดร.ยงยุทธ สงวนชน	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

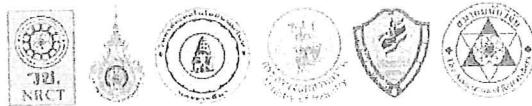
กลุ่มมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และเศรษฐศาสตร์

1. ศาสตราจารย์.สุมาลี สังข์ศรี	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งโรจน์ พุ่มริ้ว	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
3. รองศาสตราจารย์ ดร.กฤตกรณ์ ประทุมวงศ์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
4. รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ พสุนทร์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
6. รองศาสตราจารย์ ดร.รัฐปวีณ์ รัตน์พงศ์พร	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
7. รองศาสตราจารย์ ดร.ไไฟโรจน์ วีโภนุช	มหาวิทยาลัยหอการค้า

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เมดยแพท์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม
The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

8. รองศาสตราจารย์ ประทุมวรรณ อุดมสุวรรณกุล	ข้าราชการบำนาญ
9. รองศาสตราจารย์ บุศย์ วิสุทธิ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
10 รองศาสตราจารย์นิยดา สวัสดิพงษ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
11.รองศาสตราจารย์ วิวัฒน์ เอี่ยมไพรawan	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
12. รองศาสตราจารย์ ติเรก ทองอร่าม	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐนันท์ พงศ์ศิริพิธัชร์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระ กุลสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์คร. อธิรัตน์ จันทึก	มหาวิทยาลัยศิลปากร
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพิหาร ธนารักษ์	มหาวิทยาลัยเรศวร
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภากร กัญโภคต์รัตนดา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิติมา พลับพลึง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยพงศ์ พลับพลึง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ จันทร์ดี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสine บุญมีศรีส่งฯ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพร หาญสันติ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
23. อาจารย์ ดร.วรรษพร อารยะพันธ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
24. อาจารย์ ดร.ประพิมพ์ สุวีสวินนันท์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
25. อาจารย์ ดร.ปิยพล ไพรจิตร	มหาวิทยาลัยศิลปากร
26. อาจารย์ ดร.จิตพนธ์ ชุมเกตุ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
27. อาจารย์ ดร.สิริจัย ตีเดิศ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
28. อาจารย์ ดร.ปรีvn นราเมธุกุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
29. อาจารย์ ร้อยตรี ดร.บุญช่วย แจ้งเวชฉาย	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
30. อาจารย์ ดร. กานต์ ศรีวิภาสสกิต	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
31. อาจารย์ ดร.ปิยะ นาควัชระ	มหาวิทยาลัยบูรพา
32. อาจารย์ ดร.ยุทธภูมิ มีประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
33. อาจารย์ ดร.วิทยา ศิริพันธ์วัฒนา	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
34. อาจารย์ ดร. เพชรัตน์ เจิมรอด	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
35. อาจารย์ ดร.พิสิษฐ์ มณีโขติ	มหาวิทยาลัยเรศวร
36. อาจารย์ ดร. จุรารัตน์ ดวงจันทร์	วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า
37. อาจารย์ ดร.สมปอง รักษาธรรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
38. อาจารย์ ดร.ปิยวารรณ ศิริประเสริฐศิลป์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
39. ดร.ณรงค์ ศรีเกรียงทอง	บริษัท โนมิดิรน์ค้าสโinvเตอร์เนชั่นแนลคอสมเมติคส์ จำกัด
40. ดร.ธงชัย ทองมา	กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
41. ดร.บุรณิน รัตนสมบัติ	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
42. ดร.กฤญา โสغا	บริษัท จำเพาะฟูดส์ โพรเชสชิ่ง จำกัด
43. ดร.ภาณุพันธ์ ໂອพารกิจไพบูลย์	บริษัท เอชจีเอสที ประเทศไทย จำกัด

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม
The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

กลุ่มนักวิชาการ ศาสตราจารย์ สังคมศาสตร์และเศรษฐศาสตร์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อุ่นเรือน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิบูลย์ ลีอมงคล
3. ดร.พิชัย สารภักดี
4. ดร.พิรพงษ์ ตั้งก้องเกียรติ

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. พิจารณาผลงานจากผู้นำเสนอหัวข้อตามที่กำหนด
2. ทำรายงานสรุปผลเสนอต่อที่ประชุมกองบรรณาธิการและคณะกรรมการจัดประชุม

สั่ง ณ วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ.2559

(ดร.พิสิษฐ์ ศิริรักษ์)
อธิการบดีวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

กระบวนการแบ่งปันความรู้ในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในโครงการอัมพวา ชัยพัฒนานุรักษ์ (มูลนิธิชัยพัฒนา) จังหวัดสมุทรสงคราม

KNOWLEDGE SHARING IN THE USE OF LOCAL WISDOM IN PROJECT OF AMPHAWA CHAIPATTANANURUK.

พัชรณ์ ทัศนิย์กำธร* พิทักษ์ ศิริวงศ์**

Patcharanut Thatsanikamthon* Phitak Siriwong**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการแบ่งปันความรู้ในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในโครงการอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์ (มูลนิธิชัยพัฒนา) จังหวัดสมุทรสงคราม

โครงการอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์ เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมมูลนิธิชัยพัฒนา มีการแบ่งส่วนการทำกิจกรรมและการใช้ประโยชน์หลักๆ 3 ส่วน ได้แก่ 1. พื้นที่สวนชัยพัฒนานุรักษ์ 2. ลานวัฒนธรรมนาคะวงศ์ 3. ร้านค้าชุมชนของโครงการ โครงการอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์จัดตั้งมาเพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนอัมพวา และเพื่อแบ่งปันความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านและอนุรักษ์ถิ่นที่เดิมของชาวอัมพวา

โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการเก็บข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และคนในโครงการ จากการศึกษาพบว่ากระบวนการแบ่งปันความรู้ในด้านภูมิปัญญาและการเกษตร เป็นกระบวนการที่ยังไม่สมบูรณ์ เนื่องจากผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการถ่ายทอดความรู้ในแต่ละกิจกรรมมีจำนวนไม่เพียงพอ อีกทั้งยังมีอุปสรรคในเรื่องของอายุ กล่าวคือผู้ที่เข้ามาทำหน้าที่รับผิดชอบจะมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 60-80 ปี ซึ่งถือว่าค่อนข้างมาก และยังขาดคนรุ่นใหม่ที่จะเข้ามารับช่วงงานต่องานที่มีอยู่ แต่จุดแข็งของโครงการคือทางโครงการตั้งอยู่ในส่วนของพื้นที่ชุมชนตลาดน้ำอัมพวาซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างมาก ทำให้ยังคงมีผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้จากกิจกรรมต่างๆ ในโครงการอยู่เสมอ การเผยแพร่ความรู้ออกสู่ภายนอกชุมชนจึงเป็นกิจกรรมหลักที่ทำให้โครงการไม่สูญหายไป

คำสำคัญ : กระบวนการแบ่งปันความรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น

* นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

Abstract

The purpose of this research was to study the process of sharing knowledge about local wisdom and problems and obstacles of Amphawa Chaipattananurak Project (Chaipattana Foundation) Samutsongkram Province

Amphawa Chaipattananurak Project is a part of activities of Chaipattana Foundation. The activities and usages are divided into 3 parts which are 1) the area of Chaipattananurak Garden 2) Nakawarang cultural lawn 3) community's stores of project. Amphawa Chaipattananurak Project is established to develop the area for Amphawa's community, to share knowledge about local wisdom and to conserve the lifestyles of Amphawa's people.

The manipulators performed the study by gathering information from document and interviewing officers and people in the project. The result is found that the process of sharing knowledge about local wisdom of agriculture does not complete because the officers who are responsible for sharing information of each activities are not enough. Moreover, the problem about ages is an important issue. The people who are responsible for this duty are around 60 -80 years old; this is quite old. In addition, there is no new generation come to continue the responsibility. The strong point of project is located in community of Amphawa floating market which is popular tourist attraction. Many people are always interested in visiting to study from activities in project. The distributing knowledge outside the community is a main activity which helps to maintain project.

Keyword: Process of sharing knowledge, Local wisdom

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เมยแพร์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

การจัดการความรู้นั้นเป็นการนำ

บทนำ

โครงการอ้มพوا ชัยพัฒนานุรักษ์นั้น ก็เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมของมูลนิธิชัยพัฒนา โดยจะมีการแบ่งส่วนการทำการกิจกรรม และใช้ประโยชน์หลักๆ 3 ส่วนได้แก่ พื้นที่ สวนชัยพัฒนานุรักษ์ ลานวัฒนธรรมน่าคาะ ะรังค์ และร้านค้าชุมชนของโครงการ โครงการอ้มพوا ชัยพัฒนานุรักษ์นั้นจัดตั้ง มาเพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน อ้มพوا และเพื่อแบ่งปันความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านและอนุรักษ์วิถีการดำเนินชีวิตของชาวอ้มพوا (โครงการอ้มพوا ชัยพัฒนานุรักษ์, (ออนไลน์), แหล่งที่มา : <http://thai.tourismthailand.org>, ๒๕๕๗, ๗ พฤษภาคม)

แนวคิดนี้เกิดขึ้นจากที่ชุมชนอ้มพوا นั้นเป็นชุมชนที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานอย่างยาวนานและมีวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอด ความเป็นไทยได้อย่างดี ทางโครงการจึงมุ่งเน้นในด้านการอนุรักษ์ สงเสริม และรักษาภูมิปัญญาและขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวอ้มพواโดยใช้วัตกรรมทางสังคมในการคิดกิจกรรมและการบริการ เชิงสร้างสรรค์ (Mulgan,2006) เพื่อก่อให้เกิดเป็นรายได้ ทำให้ชาวบ้านมีอาชีพ และสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของตนได้ขึ้นได้โดยไม่ต้องพึ่งพาใคร

ความรู้มาใช้โดยมีกระบวนการในการสร้างถ่ายทอด และแบ่งปันไปยังเป้าหมายอย่างถูกต้องและเหมาะสม (อาจารย์จิรชัณฑุรี เชียรปัญญา, 2547) การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) เป็นขั้นตอนหนึ่งของการจัดการความรู้ ซึ่งหมายความถึง การแบ่งปันความรู้ภายในองค์กรที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลและกลุ่มต่างๆ (Quinn, Anderson, and Finkelstein, 1996)

จากปัญหาที่พบในโครงการอ้มพوا ชัยพัฒนานุรักษ์ (มูลนิธิชัยพัฒนา)นั้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาการแบ่งปันความรู้ในด้านการใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นไปสู่คนในชุมชน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้เห็นถึงแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแบ่งปันความรู้ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาและเสริมรายได้ให้กับชุมชน

วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษากระบวนการแบ่งปันความรู้ในด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไปสู่คนในชุมชน
- เพื่อศึกษากระบวนการจัดการปัญหาและอุปสรรคในโครงการอ้มพوا ชัยพัฒนานุรักษ์ (มูลนิธิชัยพัฒนา) จังหวัดสมุทรสงคราม

แนวคิดทฤษฎี

การศึกษารังนั้นทำการศึกษาการดำเนินงาน การแบ่งปันความรู้ ปัญหาและ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

อุปสรรคในโครงการอ้มพ瓦ชัยพัฒนานุรักษ์

(มูลนิธิชัยพัฒนา) จังหวัดสมุทรสงคราม ดังนั้นในบทนี้จึงได้รวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังนี้

การจัดการความรู้ Knowledge Management

การจัดการความรู้นั้นเป็นการนำความรู้มาใช้โดยมีกระบวนการในการสร้างถ่ายทอด และแบ่งปันไปยังเป้าหมายอย่างถูกต้องและเหมาะสม (อาจารย์จิรัชมา วิเชียรปัญญา, 2549)

การถ่ายทอดความรู้ Knowledge Sharing

การถ่ายทอดความรู้นั้นเป็นขั้นตอนหนึ่งของการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นการแบ่งปันความรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลและก ลุ่ม ต ร า ง ๆ (Quinn, Anderson, and Finkelstein, 1996)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นอ้มพวา (ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว)

เนื่องจากในจังหวัดสมุทรสงคราม นั้นมีการปลูกมะพร้าวเป็นจำนวนมากและยังมีช่างฝีมือชั้นนำหลากหลายแขนง และตัวอย่างที่นำภูมิปัญญามาผลิตภัณฑ์มีชื่อของช่างหัตถกรรมจังไถนา เอกะลามะพร้าว ที่เหลือจากการแปรรูปมาประดิษฐ์เป็นงานฝีมือ เช่น พวงกุญแจ สร้อยคอ รองเท้า เป็นต้น

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการแบ่งปันความรู้ในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในโครงการอ้มพ瓦ชัยพัฒนานุรักษ์ (มูลนิธิชัยพัฒนา) จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นการทำวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

1. ก าร วิ จ ย เช ิ ง เ อ ก ส า ว (Documentary Research)

2. ก าร ส ั ม ภ า ช ณ ์ เ จ า ล ี ก (In-depth Interview)

สำหรับการนำเสนอระเบียบวิธีการวิจัย (Methodology) นั้น สามารถสรุปสระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่และคนในโครงการอ้มพวาชัยพัฒนานุรักษ์ (มูลนิธิชัยพัฒนา) จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้เลือกผู้ให้สัมภาษณ์โดยใช้หลักของการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์เชิงทฤษฎี วิธีการนี้ผู้วิจัยไม่กำหนดลักษณะเฉพาะของผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ผู้วิจัยกำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลถูกต้องและครอบคลุมมากที่สุด โดยใช้คำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เมย์แพร์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

สามารถตอบได้อย่างอิสระในส่วนของ

อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสัมภาษณ์นั้นได้แก่
โทรศัพท์มือถือเพื่อใช้บันทึกเสียง สมุด
ปากกา และผู้วิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการ
แบ่งปันความรู้ในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นใน
โครงการอัมพวา ชัยพัฒนานุรักษ์ (มูลนิธิชัย
พัฒนา) จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยเก็บ
รวบรวมข้อมูลวิจัยโดยปฏิบัติตามขั้นตอน
ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร
ประกอบไปด้วย บทความ หนังสือ และ
งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การศึกษาภาคสนาม โดยใช้
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์
เจ้าหน้าที่และคนในโครงการเกี่ยวกับภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นและกระบวนการแบ่งปัน
ความรู้ของโครงการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยการฟัง

การสัมภาษณ์จากเทพแล้วจดคำตอบโดย
ละเอียดที่สุด ข้อมูลที่ได้นั้นจะถูกนำมา
ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้อง
ของข้อมูล แล้วนำมายิเคราะห์เพื่อสร้าง
รูปแบบและนำเสนอข้อมูล

การตรวจสอบความเชื่อมั่น

การตรวจสอบความเชื่อมั่นของ
ข้อมูลนั้นใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสาม
เหลี่า (Triangulation) คือ การตรวจสอบ
ข้อมูลแบบสามเหลี่า คือ การไม่บอกใจว่า
แหล่งข้อมูลเหล่านี้แหล่งเดียวกันนั่นที่ได้มาตั้งแต่
แรกเป็นแหล่งที่เชื่อถือได้ แล้ว นักวิจัย
จำเป็นต้องแสดงให้ความเป็นไปได้ว่า ยังมี
แหล่งอื่นใดอีกบ้าง (สุภางค์ จันทวนิช
(2552))

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลที่ได้จากการศึกษาเป็นข้อมูลที่
ผู้วิจัยได้ศึกษาเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการศึกษา
เอกสารประกอบกับใช้การสัมภาษณ์กับ
เจ้าหน้าที่และคนในโครงการของโครงการ
อัมพวา ชัยพัฒนานุรักษ์ (มูลนิธิชัยพัฒนา)
จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อศึกษา

1. กระบวนการแบ่งปันความรู้ในการ
ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของโครงการ

2. ปัญหาและอุปสรรคในการ
ดำเนินงานของโครงการ

กระบวนการแบ่งปันความรู้ในการใช้ภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นของโครงการอัมพวา ชัย
พัฒนานุรักษ์ (มูลนิธิชัยพัฒนา)

ทางโครงการอัมพวา ชัยพัฒนานุ
รักษ์นั้นจะมีกระบวนการแบ่งปันความรู้
หลักๆ 2 ด้าน ได้แก่

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

1. ด้านศิลปวัฒนธรรม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นั้น

พบว่า กระบวนการแบ่งปันความรู้ของโครงการนั้นได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านโดย普遍ญาชากบ้านจะเข้ามาให้ความรู้ในเรื่องของภูมิปัญญาต่างๆ เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในชุมชนและผู้ที่สนใจ และยังช่วยให้คนในชุมชนมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม

เนื่องมาจากจังหวัดสมุทรสงครามนั้นมีการปลูกมะพร้าวเป็นจำนวนมากมาก ชาวบ้านจึงเลือกใช้ใบมะพร้าวมาจัดสรร เป็นข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางโครงการจึงได้มีการติดต่อไปยังผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในการจัดสรร เพื่อนำมาถ่ายทอดองค์ความรู้รวมไปถึงได้มีการจัดการเรียนการสอนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ได้ทั้งสิ้นให้กับผู้ที่มีความสนใจ ไม่ว่าจะเป็นคนในชุมชน นักเรียน นักศึกษา หรือแม้กระทั่งชาวต่างชาติตาม นอกเหนือนี้แล้ว ไม่เพียงแต่การจัดสรร ทางโครงการยังมีการสอนการทำขนมไทยอีกด้วย ส่วนใหญ่แล้ว จะเป็นขนมไทยแบบดั้งเดิม บางอย่างนั้นก็ยังมีขายแต่บางอย่างนั้นก็หายไปได้ค่อนข้างยาก เช่น ฝอยทอง ทองหยิบ ทองหยอด ตะลุ่ม จำงกุญ เป็นต้น

2. ด้านการเกษตร

ในด้านการเกษตรนั้นได้มีการจัดอบรมโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ในด้านการเกษตรมาให้เทคนิคในการทำเกษตร แต่โดยส่วนมากทางโครงการจะให้ชาวบ้านเข้ามานำออกถึงปัญหาที่พบ และจะให้คนที่มีความรู้ในด้านนี้ช่วยให้คำแนะนำในการจัดการปัญหาเหล่านี้ เพราะโดยส่วนใหญ่ของชาวบ้านนั้นมีอาชีพทำการเกษตรเป็นทุนเดิมอยู่แล้วเรื่องบางเรื่องชาวบ้านอาจจะมีความรู้และเทคนิคที่ดีกว่า ทางโครงการจึงอาศัยการเรียนรู้จากตรงนั้นนำมาปรับปูนและพัฒนาให้ดีขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการอ้มพวฯ ชัยพัฒนานุรักษ์ (มูลนิธิชัยพัฒนา)

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการนั้นเกิดจากภาระที่โครงการมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญที่จะมาถ่ายทอดและแบ่งปันความรู้ในด้านของภูมิปัญญาและการเกษตรอยามาก ซึ่งส่วนใหญ่มีเพียงหนึ่งคนต่อหนึ่งกิจกรรมเท่านั้น นอกจากนี้คนในยุคปัจจุบันส่วนใหญ่ก็ไม่ค่อยสนใจที่จะมาฝึกเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้เองภูมิปัญญาเหล่านี้อาจเลือนหายไปตามกาลเวลา

การศึกษาเรื่องกระบวนการแบ่งปันความรู้ในการใช้ภูมิปัญญาท่องถินในโครงการอ้มพวฯ ชัยพัฒนานุรักษ์ (มูลนิธิชัย

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เพย์แพร์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society
พัฒนา) จังหวัดสมุทรสงคราม ครั้งนี้ มี

วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษากระบวนการ
แบ่งปันความรู้ในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการ
ดำเนินงานของโครงการอัมพวา ชัยพัฒนานุ
รักษ์ (มูลนิธิชัยพัฒนา)

การศึกษาดังกล่าว เป็นการวิจัยเชิง
คุณภาพ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
เอกสาร และจากการสัมภาษณ์ โดย
สัมภาษณ์ถึงกระบวนการแบ่งปันความรู้ใน
การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น พร้อมทั้งศึกษาถึง
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ทั้งนี้
แนวคิดตามที่ใช้ในการสัมภาษณ์นั้น เป็น
แนวคิดตามปลายเปิด โดยเรียงคิดตามจาก
คิดตามที่เป็นเรื่องที่ไปง่ายต่อการเข้าใจแล้ว
จึงสามารถต่อตัวยังคิดตามหลักแล้วจบลงด้วย
คิดตามเบาๆ เพื่อให้ผู้วิจัยได้รับคิดตอบตรง
ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

กระบวนการแบ่งปันความรู้การ
ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในโครงการอัมพวา
ชัยพัฒนานุรักษ์ (มูลนิธิชัยพัฒนา) จาก
การสรุปกระบวนการ
แบ่งปันความรู้จากผู้ให้ข้อมูลหลัก

1. ทางโครงการมีการจัดการเรียน
การสอนในด้านของภูมิปัญญาท้องถิ่นและ
การเกษตรไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของกรุงศรี
สาน กการทำขนมไทย และการทำนาตาก

มพัรavian เป็นต้นโดยไม่มีการเสียค่าใช้จ่าย
ใดๆทั้งสิ้น

2. ทางโครงการได้มีการจัดอบรม
ทางด้านการเกษตร โดยเชิญวิทยากรที่มี
ความรู้และความเชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำ
และเป็นที่ปรึกษาในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับ
การเกษตร

3. ทางโครงการได้จัดเตรียมสิ่ง
อำนวยความสะดวกต่างๆ ทั้งพื้นที่ในการทำ
การเกษตร อุปกรณ์จัดสถานฯ เพื่อสะดวก
ในการเรียนรู้

4. ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการ
ดำเนินงานของโครงการอัมพวาชัยพัฒนานุ
รักษ์ (มูลนิธิชัยพัฒนา)

จากข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลหลัก
นั้นพบว่าจำนวนผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทั้งใน
ด้านของภูมิปัญญาท้องถิ่นและด้าน
การเกษตรนั้นมีจำนวนน้อย อีกทั้งยังไม่ค่อย
มีผู้ที่มีความสนใจในการเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ ทำ
ให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความรู้ด้าน
การเกษตรเหล่านี้อาจจะค่อยๆ เสื่อมลง
หายไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ
กระบวนการแบ่งปันความรู้ในการใช้ภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นของโครงการอัมพวา ชัย
พัฒนานุรักษ์ (มูลนิธิชัยพัฒนานุรักษ์)
ผลการวิจัยพบว่าทางโครงการยังขาด

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เมยแพร์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

กระบวนการแบ่งปันความรู้ที่มีประสิทธิภาพ
กล่าวคือ ผู้ที่จะมาถ่ายทอดความรู้มีจำนวน
ไม่เพียงพอ อีกทั้งยังขาดผู้ที่สนใจจะเข้ามา
stan ต่องานในโครงการ มีเพียงแค่
กระบวนการแบ่งปันความรู้ออกสู่ภายนอก
ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้ออกไปแบบ
ทิศทางเดียว แต่ทางโครงการไม่สามารถ
ตรวจสอบผลลัพธ์หรือผลสัมฤทธิ์หลังจาก
เสร็จสิ้นกระบวนการให้ความรู้ได้ ซึ่ง
สอดคล้องกับบทความของกรมส่งเสริมและ
พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่อธิบายว่า คน
เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดเนื่องจากเป็น
แหล่งความรู้ที่สำคัญขององค์กรรวมทั้งเป็น
ผู้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องกระบวนการ
แบ่งปันความรู้ในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นใน
โครงการอัมพวา ชัยพัฒนานุรักษ์ (มูลนิธิชัย
พัฒนา) มีข้อเสนอแนะโดยมีรายละเอียด
ดังนี้

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ หรือเจ้าหน้าที่
ผู้ให้ความรู้มีจำนวนไม่เพียงพอ เดิมที่นั่น
โครงการใช้วิธีการหาผู้ที่มีความรู้เข้ามา
ทำงานโดยการซักชวนแบบไม่เป็นทางการ
ซึ่งวิธีการดังกล่าวยังไม่เป็นการเปิดโอกาสให้
คนได้ทราบเป็นการทั่วไป ผู้วิจัยจึงเห็นว่า
หากทางโครงการมีการเปิดรับสมัครที่หลายก
หลาย เพิ่มช่องทางการรับสมัครที่มากขึ้น

ใน การปิดประกาศ การเปิดรับสมัครงาน
อินเตอร์เน็ต การกระจายข่าวสารลงสู่ชุมชน
เป็นต้น ก็จะสามารถเพิ่มโอกาสให้ผู้ที่มี
ความรู้หรือผู้ที่สนใจมีโอกาสเข้ามามีส่วน
ร่วมในการstan ต่องานในโครงการได้มากขึ้น
ลดปัญหาการขาดแคลนบุคคลากรดังกล่าว
ได้

บรรณานุกรม

โครงการอัมพวา ชัยพัฒนานุรักษ์,
(ออนไลน์),

๒๕๕๗, ๗ พฤษภาคม

จิรัชณา วิเชียรปัญญา .(2547).การจัดการ
ความรู้ กับ วิชาชีพ
บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศ
ศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Quinn, Anderson, and Finkelstein, 1996

Knowledge Management, From
http://www.stou.ac.th/Schools/Shs/booklet/1_2552/km.htm

สุภากศ จันทวนิช. (2553). วิธีการวิจัยเชิง
คุณภาพ . (พิม พ ครั้งที่ 18).
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดการความรู้ พก., (ออนไลน์),
แหล่งที่มา :

<http://dep.go.th/th/page>